

Ötven sor

Úgy hozta munkám, hogy az utóbbi időben a szokásnál többet foglalkoztam a hazai reklámok és hirdetések dolgaival, s egy-két alkalommal bepillantattam a kulisszák mögé is. Szerencsére, elmúltak azok az évek, amikor a reklámot kapitalista csökevénynek, a fogyasztói társadalom üldözendő bizonyítékának kiáltották ki. De a fáziskiesést nehéz behozni, a gyermekbetegségekből még korántsem nőttünk ki. E néhány soros

reklám-reklamáció

célja tulajdonképpen nem más, mint néhány jelenség, tünet megosztása önkkel, hátha egyszer működésbe lép a hatás—visszahatás oly annyira áhitott mechanizmusa, s mi — vásárlók, fogyasztók, megcélzott rétegek, befogadók, tájékoztatott állampolgárok stb. — befolyásolhatjuk a hazai reklámszakma fejlődési irányát, nemcsak passzív mindenevői, de serkentői is lehetünk.

Nem hiszem, hogy van ma nálunk olyan vállalat, üzem, gyár, mely ne ismerte volna fel a reklámtévékenység fontosságát. Viszont meggyőződésem, hogy alig van olyan vállalat, üzem és gyár, amely tudatos, tervszerű és folyamatos reklámtévékenységet folytatna. Pedig a külföldi piacok kényszerítő effektusai után a hazai kereskedelem sem élhet meg a mai verseny viszonyai között nélküle. Jól tudjuk, a reklámnak precízen megfogalmazott kötelmei vannak, de a jó ízlést, a korszerű megformálást, a hatásos vizuális megjelenítést, a betű, a látvány és a hangzás harmóniáját képtelenség passzusokba foglalni. S a magyar reklám gyenge pontjai éppen ezek.

Hadd említsék néhány példát. Mindegy, jót vagy rosszat mondanak, csak beszéljenek rólam az emberek — idézhetjük az egykori és egyszerű színész nő sóhajtását, s hivatkozhatunk az immár klasszikus butaságra: a „Cipőt a cipőboltból!” épületes szlogenjére. Am a helyzet ma jóval bonyolultabb. A tévé képernyőjén gyakorta megjelenik például a lajbis-csizmás kisbíró, aki kidobolja, hogy mit kínál a Piért. Többek között korszerű irodaberendezéseket, számológépeket stb. Izléstelenül lekicsinylő, „parasztizáló” hangulásokkal, idétlen bábfigurával, szellemtelenül. Egy másik vállalat egész oldalas hirdetésre adta a fejét képes magazinunkban. Valószínűleg hiányosak ismereteik reklámügyekben, ugyanis szinte valamennyi terméküket lefényképeztették, szinte minden tudnivalót összegyűjtöttek. A befektetett munka és pénz persze nem fog megtérülni, mert a sok baba között elvesz a gyerek, az újságot lapozó olvasó nem tudja, a hasonló termék özönéből melyikre szeretnék felhívni a figyelmét, és a hosszú szöveget úgysem böngészi végig. Jó példák is vannak persze. Nemzetközileg is kiemelkedőek a Pepsi-Cola cég állandó és változó elemeket ötletesen, virtuóz módon változtató, technikai-lag is tökéletesen kivitelezett tévéreklámjai. Vagy a hazai vizekről a Fabulon, a Malév tévéfilmje, a Mino plakátja, a Márka szlogenje, a Hollóházi Porcelángyár emblémája stb. stb.

A ma oly divatos, egy-két soros „koltemények”, az erőltetett dallamok, az odavetett emblémák, a dillettáns feliratok, a semmitmondó márkajelzők arra is kell, hogy figyelmeztessenek: a reklám sokrétű — gazdasági, politikai, társadalmi — szerepe mellett a tudatformálás, az izlésképzés eszköze is, kulturális jelentősége nem elhanyagolható. A társadalmi érintkezés specifikus formája, mindennapjaink kísérője, mely ha nem vált lépezt, elvesztheti egyik legfontosabb — kulturaközvetítő — funkcióját.

Tandi Lajos

Ügyvédek közgyűlése

Az évi rendes közgyűlését tartotta tegnap, pénteken a Csongrád megyei ügyvédi kamara a bíróság dísztermében. Beszámoltak ezen a tagság munkájáról, az ügyvédi tevékenység helyzetéről, a társzervek kapcsolatáról. Megtudtuk, hogy a felügyeleti szervükkel, az Igazságügyi Minisztériummal, valamint az Országos Ügyvédi Tanáccsal évek óta jó, kiegyensúlyozott a kapcsolatuk. Zavarlatannak ítélték a megyei és a városi tanáccsal való munkájukat.

Fontos feladatuk volt az ügyvédek és a jelöltek politikai és szakmai továbbképzése. Sikeresnek találták azt a tevékenységet is, melyet a nagy számban megjelent új jogszabályok, legfőbb bírósági állásfoglalások oktatása terén elérték. Ezek a jó ügyvédi munka legfontosabb feltételei.

A beszámoló időszakaiban, 1985-ben a megyei kamara területén 122 ügyvéd és 8 jelölt dolgozott. A saját pénzügyi alapról és az Országos Ügyvédi Tanács segítségével felújították a megye valamennyi munkaközösségét. Érdekes adat: Csongrád megyében 87 férfi és 35 nő végzett ügyvédi tevékenységet.

Kitűnt a beszámolóban, hogy a jogszolgáltatás, képviselői a nagyra becsült és bizalommal, mellette egy belső kényszer, a hivatástudat ösztönzi.

Ma: szegedi diák a tévében

A Ki miben tudós biológia tanítványból, rendezett második előadóját látható ma, szombaton délután 16 óra 50 perckor a televízió második műsorán. Ezúttal a Radnóti Miklós Gimnázium 4. osztályos tanulója, Tordai Lászlónak drukkolhatnak a szegediek.

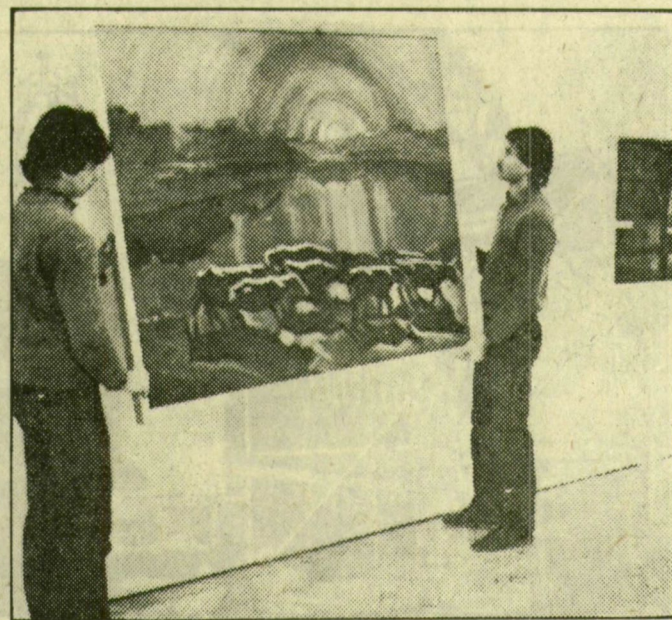
A didergő képzőművészet meleg cipója

Adatok, tények
Kohán György
szegedi tárlatához

Tavaly február 23-án emlékeztünk a felszabadulás utáni magyar képzőművészet egyik legnagyobb kaliberű művésze, a „monumentális indulat” festőjére, Kohán Györgyre. S az idén december 15-én már azt konstatálhatjuk, hogy két évtizede nincs közöttük.

Kohán György a kortárs hazai képzőművészet egyik legeredetibb tehetsége, legnagyobb formátumú és tragikus sorsú festője Gyulaváriban született, Kohán János uradalmi kovácsmester és Vonyiga Katalin harmadik gyermekeként. Első élményeit az izzó vas és a szikrázó kovácsműhely világa jelentette. Kiskiszkolai tanára, Firtosi József Dezső egyik akvarelljének hátoldalára ezeket a sorokat írta: „Kohán György, tizenöt éves kovácstanonc ösztönösen művészi festménye. Kiállított először Gyulán, a Faluszövetségnek 1924. december 6–9-ig rendezett kiállításán. Tanítottam, mint rendes polgári iskolai tanuló egy évig. Tanonckodása alatt irányítását minden hét vasárnapján hoztam fordult.”

Néhány évvel később Glatz Oszkár tanítványaként kezdte tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, melyet egy esztendő múltával elhagyta. Párizsba utazik, mely időszak nyomorral és ámulásokkal teli. Hódmezővásárhely 1933-tól életének és munkásságának egyik meghatározó terepe. Megismerkedik Tornyai Jánossal, az idős mesterrel, és 1934-ben egyik alapító tagja a Tornyairól elnevezett tudományos, irodalmi és művészeti társaságnak. A második világháborúban katonakodik, a felszabadulást követően úgy tűnik, karrierje folytatódik. Am az ötvenes évek elejének kultúrpolitikája Kohán is a mellőzöttek táborába állította. Megfosztották a kiállítási lehetőségektől, sőt a Képzőművészeti Szövetségének tagságától is. Ebben az idő-

Helyére kerül az utolsó festmény is a képtárban

szakban Gyula és Vásárhely jelentett számára életető közeget.

Kohán életében 1959 a fordulat éve. Ekkor lépett újból a nyilvánosság elé Budapesten, a Műcsarnokban. Két alkalommal kapta Munkácsy-díjat, majd az 1965-ös nagyszabású Magyar Nemzeti Galéria-beli tárlatát követően 1966-ban Kosuth-díjjal tüntették ki. E tárlat megnyitójában Erdei Ferenc a következőket mondta: „Aki átlépi e kiállítás küszöbét, számoljon az az, hogy meglepetésben lesz része, annak ellenére, hogy aki idejön, azt már vonzza valami Kohán György művészetéhez. Készüljön rá a látogató, hogy ennyi Kohán-kép ellenállhatatlan erővel ragadja meg érzelkeit, aligha sokan lesznek olyanok, akik e hatás alól ki tudják vonni magukat.” Solymár István kritikájában így fogalmazott: „Mint a palackból kiszabadult szellem, úgy robbant elénk Kohán György művésze.” A szakmai elismeréseket és a közönség szeretetét nem sokáig élvezhette a művész, hiszen még abban az évben, 1966. december 15-én, 56 éves korában Gyulán meghalt. Halála előtt készített végrendeletében Gyula városának adományozta művészi hagyatékát. Célja az volt, hogy

az életmű summája együtt maradjon, és a maga teljességében szójon a közönséghez azon a talajon, amely gyökereit táplálta. Több mint három ezer mű került Gyula város tulajdonába, mintegy 600 nagyméretű olaj- és viasztemperakép és több ezer grafikai lap. A dajkáló város az egykor híres és népszerű nyári színház és könyvtár helyén 1979-ben megnyitotta a Kohán Múzeumot, melynek anyaga 1985-től megújult kiállításokkal várja az érdeklődőket.

Egy alkalommal azt mondta a művész: „A didergő képzőművészet meleg cipőt szorongat a zekéje alatt. A most születő stílusok emberi tartalmak reneszánszát hozzák a művészetbe. Csak-hogy nem elég az idomokkal és arányokkal való okos játszmá — ehhez a népek monumentális indulata, szomjúsága kell!” Ennek a hatalmas indulatnak képek formált művészi dokumentumait hozta el Szegedre a gyulai Kohán Múzeum. A Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában mártól, szombattól március közepéig látható az a mintegy hatvan festmény, mely Kohán György életművét reprezentálja.

T. L.

Műsorajánlat

A SERIFF ÉS AZ IDEGENEK című Bud Spencer-filmet vetítik a Vasutas Művelődési Ház gyermek-foglalkozásán ma, szombaton délelőtt 10 órai kezdettel.

Ismét indul a VASÁRNAP ESTI LAZ a mihályteleki Móróc Zsigmond Művelődési Házban: holnap, vasárnap este 7 órától Gyurász Gábor videodiszkóműsorát rendezik meg.

RESZLETEK EGY MEGÍRHATATLAN VERSESGE NYOMBÓL — ezzel a címmel Somlyó György költői estjét rendezik meg a Szegedi Irodalmi Kávéház programjaként január 20-án, hétfőn este 6-tól a Royalban. A költővel Zsoldos Sándor beszélget.

A CSILI CSALI CSALAVARI CSALAVÉR-sorozatban Csálavér kútba esik címmel rendeznek gyermekműsort január 20-án, hétfőn a Bartók Béla Művelődési Központban délelőtt 11, a November 7. Művelődési Házban délután 3 órai kezdettel.

INDIAI KULTURÁK NYOMÁBAN MEXIKÓBAN — ez a címe Klonkai László előadásának, amelyet január 20-án, hétfőn este 6 órai kezdettel tartanak meg a Juhász Gyula Művelődési Központban. „... csak felnőtteknek!” írta Bubryák István Mentés József műsoráról, de hát a rádióújságba szánt ajánló sorok nem jelentek meg a műsort pedig a szerdai 1-es programba, délutánra (18 óra 10 perc) iktatta a szer-

Mentés József Mécs Károlyal a szerda esti tévéműsorban

kesztői szeszély... Ilyenformán csak remélhetjük, hogy azért mindenki bekapcsolja készülékét (Szegeden különösen sokan), mindazok a felnőttek, akik hosszú ideje szeretik és tisztelik színházunk hűségű művészt. A műsorújságban arra sem volt hely, hogy felsorolassuk: Kosztolányi, Pilinszky, Hervay Gizella, Ladányi Ferenc, Camus, Bergman, Aldridge és mások művei „beszélnek majd”, Mentessel ezúttal nem riport készült Kőszegi

Akos, Mécs Károly, Földi Teri, Töröcsik Mari segítenek a „fogalmazásban”. A szegedi stúdió produkciójának címe: „KIBICSÁKLIK A SZÓ, HA NEM ERTIK”. A szerkesztői „műfajmeghatározásból” a fenti idézet eleje: „Késérő portré, riport nélkül...”

TÁNC HÁZ lesz holnap, vasárnap este 7 órai kezdettel az Arany János utca 9. szám alatti Kiszöv-klubban. Közreműködik a Huzavona-együttes, a táncokat betanítja Bata Tibor

Új házban – új tervek

Nemzetközi
plakátkiállítás
a szakszervezeti
könyvtárban

gítésért, ha az egyetemi könyvtárban, vagy a Somogyiban nem sikerült hozzájutniuk a legkeresettebb kötetekhez. De a közgazdasági szakemberek is fölfedezték már, hogy Szegeden ennek a könyvtárnak van a leg gazdagabb közgazdasági szakirodalmi gyűjteménye. A „hiánypótló” gyűjtést évekkal ezelőtt elkezdte, a most rendelkezésre álló anyag jobb felhasználhatósága végett szeretnének kapcsolódni a hazai és a szabadkai számítógépes rendszerekhez. A tervek szerint így lehetővé válna Szegedről is hozzájutni a világ közgazdasági irodalmához. Gyűjti a könyvtár a szakszervezeti politikai irodalmat, amelyet elsősorban a szakszervezeti oktatás mindenkor résztvevői tudnak jól használni.

A mostani, hétfői rendezvény is amolyan „nyitányt” jelent, a korábban megszokottnál szélesebb körű munka kezdetét. A felújított épületben (egyelőre csak a raktárba költöztették át a ház másik szárnyából a

könyveket, a magasföldszint és a padlástéri munkaszobák bútorzata még hiányzik) az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtár-tudományi és Módszertani Központja által tavaly Pesten bemutatott nemzetközi könyvtári plakátkiállítás anyagát helyezik el. A gazdag anyagban — 32 ország 197 plakátja — szegedi grafikusok, Pölös Endre és Tildy Katalin munkái is láthatók, melyeket éppen az szmt központi könyvtárának terveztek. A kiállítás, hoz kapcsolódó továbbképző programban filmvetítés, öszeptekapcsolt előadások foglalkoznak az olvasás-, a kiadvány- és könyvtárpropaganda időszakos feladataival. „Az alkotóművész és a könyvtár az olvasóért” címmel Pölös Endre, „Olvasás és könyvtárpropaganda” címmel Drucker Tibor, a Könyvértékesítő Vállalat igazgatója tart előadást. Arató Antal az OSZK KMK osztályvezetője a könyvtárpropaganda aktuális kérdéseiről, Lukács Zsuzsanna és Nyakó Istvánné a könyvértékesítő munkatársai az idej propagandatervekről tájékoztatnak. A kiállítást holnapután, hétfőn délelőtt 10-kor Dobóczy Károlyné, az szmt titkára nyitja meg, teljes egy hónapig, február 20-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

S. E.